

Komplettering till tidigare PM angående

Hänsyn till hasselsnok vid planerad ändrad markanvändning vid Fröland, Uddevalla kommun

Claes Andrén
Professor bevarandebiologi

Uppdrag

Uddevalla kommun, har tidigare gett Korsviken Natur i uppdrag att bedöma om en planerad ny vägsträckning som berör fastigheterna Fröland 3:25, Herrestad 4:5, Källdal 4:7 m.fl. i Uddevalla kommun, skulle påverka hasselsnokens möjlighet att långsiktigt upprätthålla en livskraftig population i området. I uppdraget ingick att göra en naturvärdesbedömning och lämna ett utlåtande om artskyddet. En rapport ingavs till Uddevalla kommun den 23 juli 2023. Vid bedömning av föreslagna åtgärder har länsstyrelsen begärt in kompletterande uppgifter. Nedan redovisas de kompletteringar länsstyrelsen efterfrågat.

Länsstyrelsens efterfrågade kompletteringar

- Motivera mer utförligt på vilka grunder området norr om vägen bedöms bli tillräckligt för att hålla en *långsiktigt livskraftig population*, särskilt med beaktande av att området blir litet och isolerat.

I tidigare ingivet PM 23-07-23 till Uddevalla kommun var noll-hypotesen vad som händer om inga åtgärder vidtas och området lämnas som det är. Min bedömning är att hasselsnoken då riskerar att försvinna från området. Skälet är att hela den sydvända branten med stenmurar och block är kraftig igenvuxen och fortlöpande blir alltmer olämplig för övervintring och födosök. Vägen nedanför branten fortsätter att vara ett riskmoment och de hasselsnoken som finns kvar kan bli överkörda. Genom att skärma av vägen och göra väsentliga förbättrande åtgärder i branten skulle situation förbättras avsevärt i förhållande till noll-hypotesen att inte göra något. Dessutom skulle de trädgårdsmiljöer som ligger i den östra kanten av branten utgöra ett värdefullt komplement. Med förslaget skulle hasselsnoken få

tydligt bättre förutsättningar att leva kvar i området jämfört med att inte göra något. Jag håller dock med länsstyrelsen i deras bedömning att området ändå skulle bli isolerat och relativt litet.

- Visa på karta vilka delar av området norr om vägen som har funktion som födosöksområden för hasselsnok idag och vilka som kan bli bra på sikt (med habitatförbättrande åtgärder).

Fig. 1. Foto över delar av Fröländ, Uddevalla kommun. Den tänkta vägsträckningen är utritad. Grönt område visar den sydvända och till stor del igenväxta blockbranten som sannolikt är hasselsnokens övervintringsområde. Genom att öppna upp detta område skulle man återfå fungerande övervintrings- och födosöksområde. På kartan finns också markerat sträckningen av föreslagna nät, placering av passage under vägen och det ängsområde som bör slås en gång varje höst.

- Beskriv närmare varför kostnaderna för det åtgärdsförslag som döms ut blir för höga. Vår uppfattning är att kostnaden för grod- och kräldjursanpassningar av *nya* vägar normalt inte anses vara särskilt kostsamt eller problematiskt.

Vid en diskussion med Uddevalla kommun har ett förslag tagits fram med åtgärder som länsstyrelsen efterfrågar (se kartan ovan). Det innebär att man utnyttjar ett tätt rostfritt nät med en höjd av ca 70 cm kompletterat med en överliggare som stoppar ormar som försöker klättra. Nätet måste också

marksäkras och en meterbred markremsa längs nätet skall hållas fri från uppväxande vegetation genom röjning/slåtter varje höst. Nätet kompletteras också med L-formade ändrar som får ormen att vända tillbaka när den närmar sig slutet på nätet. Dessutom ingår en passage under vägen på det enda möjliga stället där området norr om vägen kan få kontakt med ängsområdet söder om vägen.

- Beskriv vilka effekterna skulle bli av att inte hindra hasselsnok från att kunna gå upp på vägen, det vill säga effekterna av trafikdöd. Skulle detta kunna äventyra populationens fortlevnad?

Eftersom hela branten är kraftigt igenvuxen och därför fuktig och kall tvingas hasselsnoken i området att utnyttja de få platser som fortfarande är öppna och därmed tillräckligt torra och varma för en fungerande termoreglering. Vägen är en sådan plats och vägar kan också magasinera dagens solvärme och blir attraktiva uppehållsplatser för kräldjur sen eftermiddag och tidig kväll. Det är min bedömning att vägen därför kan vara ett problem för hasselsnokens fortlevnad i området om inga åtgärder vidtas.

- Beskriv så bra som möjligt hur förutsättningarna för hasselsnok ännu är längre söderut, förbi betesmarkerna som omnämns. Finns kopplingar till andra populationer/hemområden?

Området närmast söder om vägen är ängsmark med hög örtvegetation. Om ingen åtgärd vidtas är detta område inte idealiskt eftersom vegetationen är relativt hög och kyler marken. Ytterligare söder om ängsområdet finns ett lämpligt födosöksområde i form av mer öppen terräng som inte spontant kommer att påverkas av igenväxning eftersom marken är betydligt mer näringsfattig och här finns områden med hällmark och gles skog. Ytterligare söderut finns ett område med koloniträdgårdar som också är gynnsamt för hasselsnok. Vidare mot sydväst finns ett större skogsområde. Inga riktade undersökningar har gjorts söder om vägen när det gäller förekomst av hasselsnok, men det är fullt möjligt att arten kan finnas här. Miljön är i stora delar lämplig för arten.

- Beskriv om det är möjligt att upprätthålla spridning i nord-sydlig riktning med mindre omfattande åtgärder än vad som beskrivs och döms ut i utlåtandet, men som fortfarande gör det möjligt för hasselsnokspopulationen att nyttja områdena både norr och söder om vägen.

Området norr om den aktuella sydvända branten är först en brant nordvänd bergssida och därefter en starkt trafikerad större trafikled. Spridning mot norr bedöms därför inte vara möjligt. Spridning söderut skulle vara fullt möjlig med det förslag som beskrivs ovan, men då rekommenderas att nät sätts längs hela den södra sidan av den nya vägen och mot industriområdet enligt markering på kartan ovan. För att underlätta spridning söderut föreslås också att det igenväxta ängsområdet närmast söder om vägen slås en gång varje höst i samband med att man röjer bort vegetationen längs staketets insida. Med de åtgärder som beskrivs ovan kommer hasselsnoken i området att få väsentligt bättre förutsättningar än tidigare och bättre förutsättningar jämfört med tidigare förslag. Det reviderade förslaget innebär också att populationen får kontakt med ett betydligt större naturområde mot sydväst och åtgärderna kommer därför att resultera i ett tillräckligt stort område för att kunna hålla en långsiktigt livskraftig population.

Korsviken den 30 september 2023

Claes Andrén
Professor i bevarandebiologi

©Lantmäteriet Uddevalla kommun

Utskrivet 2023-07-07

10000

Coordnatsystem: SWEREF99 12 00

Fastighetsgränser och rörligheter på kartan har inte ritats över. Jämför mot beslut i lantmäterihandlingar.

Skala 1:2000

Fig. 1. Foto över delar av Fröland., Uddevalla kommun. Röd markering visar den ungefärliga tänkta vägsträckningen. Blå markering visar den sydvända och till stor del igenväxta blockbranten som sannolikt är hasselnokens övervintringsområde. Rosa rund prick visar den ungefärliga platsen för ett tidigare fynd av hasselnok, verifierat och rapporterat till Artdatabanken.

Fig 2. Hasselsnok, tidig på våren (Fotograferad på annan plats och har ingen koppling till det aktuella ärendet vid Fröland, Uddevalla kommun)

Fig 3. Kopparödla tidig på våren. Hasselsnokens viktigaste föda. (Fotograferad på annan plats och har ingen koppling till det aktuella ärendet vid Fröland, Uddevalla kommun)